

LOOPTIJD PROJECT OEKRAÏNE VERLENGD

Het plan was om twee bosgebieden in Oekraïne volgens de regels van FSC te certificeren en zo duurzaam bosbeheer in het land te stimuleren. Dat lukte. Het plan was ook om 1.000 kuub hout, waaronder eiken en grenen, uit die gebieden op de Nederlandse markt te brengen. Dat gaat om diverse redenen moeizamer dan gedacht.

FSC-HANDEL STIMULEREN

FOTO'S: FORM INTERNATIONAL/PROBOS

Het aanbod is nog niet op het gewenste peil.

De EVD houdt zich als agentschap van het ministerie van Economische Zaken bezig met het stimuleren en ondersteunen van de activiteiten van Nederlandse bedrijven, overheden en kennisinstellingen in het buitenland. In 2006 werd er een project gestart voor het stimuleren van duurzaam bosbeheer in Oekraïne, en daarmee van de handel tussen dat land en het onze. De EVD vond in Stichting Probos en FORM International de partijen om het project samen met bosbouwers, overheden en wetenschappers in Oekraïne uit te voeren. FSC-certificering van de bosgebieden Huty in de regio Kharkiv en Horodnitsia in Zytomyr (samen 65.000 hectare bos) moest duurzaam bosbeheer in het Oost-Europese land op gang brengen. Deze hoofdambitie viel in drie subdoelen uiteen: bijdragen aan duurzaam bosbeheer, de bosbouwsector versterken door middel van certificering en het verbeteren van de handel tussen Nederland en Oekraïne inzake hout met een keurmerk.

FORM, Probos en de andere partners realiseerden het eerste subdoel, en in het verlengde daarvan het tweede. Intussen hadden vijf Nederlandse bedrijven zich als potentiële afnemers aan het project verbonden: vloerenproducent Hout van Hout, PontMeyer, Marius van den Berg, SelectWood en de Faber Halbertsma Groep. Dat er FSC-hout uit Huty en Horodnitsia naar Nederland zou komen leek slechts een kwestie van tijd. Om het geheel nog eens een extra duw in de goede richting te geven, alsmede om over de stand van zaken te berichten, werd eind 2008 nog een seminar in Apeldoorn gehouden. Nu blijkt echter dat het aanbod van FSC-hout uit Huty en Horodnitsia nog niet op het gewenste peil is.

NIET MISLUKT Namens FORM International vertelt Gijs Breukink dat SelectWood inmiddels op beperkte schaal hout uit Huty afneemt. In het geval van het bosgebied Horodnitsia wordt nog gewerkt aan een handelsovereenkomst met één

of meer Nederlandse ondernemingen. Breukink geeft toe dat de stroom FSC-hout die vanuit Oekraïne zijn weg naar Nederland vindt nog lang niet op niveau is. "Er zijn grote cultuurverschillen tussen Oekraïne en Nederland als het op zakendoen aankomt. De crisis heeft er nog toe bijgedragen dat het realiseren van handel in FSC-hout uit de genoemde gebieden moeizaam verloopt."

Paul Hol, directeur van FORM International: "Met name de communicatie tussen de betrokken partijen in Nederland en Oekraïne blijkt lastiger te verlopen dan vooraf door de EVD was geformuleerd. Daarnaast gaat het om door de staat beheerde bossen, wat een vrij sterke hiërarchie met zich meebrengt." Door diverse oorzaken is het project daarom nog niet geslaagd: de certificering van de bosgebieden is een feit, en daardoor is de Oekraïense bosbouwsector versterkt. De handel met Nederland in FSC-hout is dat echter niet.

"Maar dit project is absoluut niet mislukt", benadrukt Paul Hol. "Het traject werd formeel in 2008 al afgerond, maar in overleg met de EVD is besloten tot eind 2010 door te werken aan het op gang brengen van FSC-houtstromen uit de betreffende gebieden naar Nederland. We willen het project voor alle partijen in beide landen goed ten einde brengen." Daarbij worden nieuwe acties ondernomen en missies georganiseerd om alsnog handelscontacten tussen de aanbieders van het hout en de potentiële Nederlandse afnemers te realiseren.

Ook Probos erkent dat het project nog niet geslaagd is, al speelt de stichting in het verdere traject geen bepalende rol. Mark van Benthem: "FORM heeft het voortouw, wij waren vanaf het begin meer een onderaannemer. Wij hebben ons vooral beziggehouden met het creëren van meer draagvlak voor duurzaam bosbeheer in Oekraïne en haar bosbouwsector, en met de FSC-certificering van Huty en Horodnitsia. En die voornemens zijn met succes gehaald, we krijgen veel positieve reacties en goede feedback. Bovendien ontvangen we de nodige verzoeken om soortgelijke projecten elders in het land uit te voeren."

Maar zoals gezegd is van een geheel succes nog geen sprake, benadrukt Van Benthem. "Het stimuleren van de handel is voor de EVD net zo belangrijk als de andere subdoelen, en als opdrachtgever betaalt de EVD pas uit als alle oogmerken zijn gerealiseerd. Daarom is ook voor ons het project nog niet afgerond. Omdat wij goede contacten hebben met de Nederlandse houthandel hebben wij eerder al bijgedragen aan het betrekken van bedrijven bij dit project, en waar nodig en mogelijk zullen we FORM daar bij helpen."

KWALITEITSEISEN Het betrekken van nieuwe ondernemingen bij het project is nodig omdat van de vijf oorspronkelijke betrokkenen alleen SelectWood volgens FORM nog met zekerheid deelneemt. Gijs Breukink: "PontMeyer was op zoek naar vuren en dat bleek in deze gebieden

niet voorhanden. Daarnaast voldoet het eiken-grenenhout niet aan de kwaliteitseisen die Hout van Hout en de Faber Halbertsma Groep stellen. Marius van den Berg is bij mijn weten nog wel geïnteresseerd, maar dit bedrijf neemt nog geen hout uit de bossen in kwestie af."

Dat de redenen waarom de genoemde bedrijven afhaakten voorzien hadden kunnen worden, bestrijdt Breukink. "Vooraf was heel weinig bekend over wat de bossen in huis hadden. Wij hebben samen met Probos de belangstelling van diverse Nederlandse firma's voor FSC-hout uit Oekraïne gepolst. Vijf ondernemingen toonden die belangstelling, maar al snel bleken de bossen in drie gevallen niet te bieden wat zij zochten. Daarom eindigde hun betrokkenheid en zijn wij op zoek gegaan naar andere potentiële afnemers van het hout."

Eén van de ondernemingen die oorspronkelijk deelnamen was de Faber Halbertsma Groep. "Wij zijn een betrokken bedrijf dat duurzaam bosbeheer een warm hart toedraagt. Van kaalkap profiteert immers niemand", vertelt Ton Smit van Faber Halbertsma. "Dus toen FORM aanklopte met een project waarbij twee bosgebieden in Oekraïne FSC-certificering zouden verkrijgen om vervolgens handel tussen Nederland en die bosgebieden op te zetten, zagen wij een mooie gelegenheid om onze betrokkenheid bij duurzaam bosbeheer nader invulling te geven."

Toch bleken de Oekraïense bossen niet te bieden wat Faber Halbertsma zocht, vertelt Smit. "Wij kopen het hout gezaagd en in het geval van naaldhout is een behandeling tegen schimmel dan essentieel. Anders is het hout na een lang transport beschimmeld en kunnen wij er geen pallets voor onze klanten meer van maken, onder meer omdat die cliënten in de voedselindustrie werken. Helaas konden de Oekraïense bosbouwers het hout niet tegen schimmel behandelen. Erg jammer, maar door dat soort praktische problemen hield het voor ons op. Wanneer de genoemde behandelingen echter alsnog mogelijk blijken, gaan wij graag weer met de betrokken partijen om tafel."

Intussen moet de verlenging van de inspannin-

gen zoals door FORM en de EVD overeengekomen er uiteindelijk toe leiden dat er 1.000 kubieke meter FSC-hout de keten in wordt geholpen, hetgeen oorspronkelijk als doelstelling was geformuleerd. Een 'substantieel deel' daarvan moet op de Nederlandse markt komen. "Veel is al gerealiseerd, nu hebben we nog zo'n anderhalf jaar de tijd om die 1.000 kuub daadwerkelijk de keten in te helpen, en dus om het project goed af te ronden. Bij het State Forest Committee, eigenlijk de spil in het opzetten van handelsrelaties tussen de State Forest Enterprises en andere partijen, is er op aangedrongen dat zij mee ruimte creëren voor de handel met Nederlandse bedrijven. Naar verwachting zal het SFC dit positief oppakken zodat het laatste onderdeel van dit project afgerond kan worden", aldus Paul Hol.

LOKALE PARTNER Alleen SelectWood koopt voornamelijk hout uit Huty in, al stelt Karel Nienhuis dat het om beperkte hoeveelheden gaat. "En daar zijn verschillende oorzaken voor, waaronder de economische crisis. Er is wel aanbod in ruw eikenhout vanuit de Oekraïense bossen, maar de vraag is er nauwelijks. Wij werken nu aan het inregelen van de productielijn van SelectWood Oekraïne, en ik verwacht dat we vanaf oktober het Oekraïense FSC-hout ter plekke kunnen gaan bewerken en zo eindproducten op de Nederlandse markt kunnen gaan zetten."

Nienhuis erkent dat zijn bedrijf ervan profiteert dat het al langer in Oekraïne actief is, wat ook met het oog op de zakencultuur aldaar van groot belang is. "Slechts een klein deel van de bosbouwers ziet daar de betekenis van FSC in. Alleen als je regelmatig langsgaat en met de juiste mensen praat kun je aan FSC-hout komen. Wij hebben een lokale partner die dat doet." SelectWood heeft eigenlijk niets meer met de afronding van het project te maken. Wel denkt Nienhuis dat FORM en de andere betrokkenen een realistisch doel voor ogen hebben. "De cultuur is belangrijk, maar de stand van de economie is dat ook. Die 1.000 m³ FSC-hout in de keten vóór eind 2010 is zeker haalbaar, mits de economie verbetert." ■